

Nr 336.

Av herr **von Stockenström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för mejerihanteringens och smörexportens befrämjande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 266 föreslås för budgetåret 1930/1931 anvisande av 67,000 kronor för bidrag till avlöning av 13 mejerikonsulenter samt till bestridande av resekostnader för dessa vid resor, som verkställas på uppdrag av svenska smörprovningarna, ett belopp av 5,000 kronor, avseende första halvåret 1931. Departementschefen har i fråga om konsulentdistriktens antal och storlek anslutit sig till Lantbruksstyrelsens förslag samt avsett, att organisationen omedelbart skall genomföras för hela landet. Jordbruksutredningen hade uppgjort en plan för en slutlig distriktsindelning, upptagande 20 distrikt med 20 konsulenter och 3 assistenter, men stannade, med hänsyn till den sannolika svårigheten att genast få alla platserna besatta med kompetenta personer, vid att för kommande budgetår föreslå anvisande av medel för avlöning av endast 10 konsulenter och 2 assistenter, varvid förutsattes, att Kungl. Maj:t skulle avgöra, i vilka distrikt konsulenter i första hand skulle tillsättas.

Därest redan nu tillräckligt antal fullt skickade personer finnas att tillgå för de av Kungl. Maj:t föreslagna 13 platserna, har jag intet att erinra mot att ovan angivna belopp av 67,000 kronor anvisas. Däremot anser jag, att den av Kungl. Maj:t föreslagna distriktsindelningen är mindre lämplig, och detta av följande skäl. Då det nu gäller att vidtaga snabba och kraftiga åtgärder för mejerihanteringens upphjälpande, är det av stor vikt, att konsulentdistrikten ej göras större än att konsulenterna kunna få tillfälle att tillräckligt ofta och ingående besöka de skilda mejerierna. Detta gäller ej minst sådana, där oskolad personal är särskilt i behov av handledning och råd, där man står i begrepp att genomföra en med tanke på exporten önskvärd övergång till tillverkning av syrat smör eller där omfattande ombyggnads- och moderniseringsarbeten förestå. Såsom ytterligare uppgifter kunna nämnas arbetet med bildandet av mjölkbedömningsföreningar samt med genomförandet av en förbättrad mjölkhygien hos mjölkleverantörerna. Härtill kommer angelägenheten av konsultation och information beträffande de ny-

anläggningar av mejerier, som förberedas, liksom ock i samband med det organisationsarbete inom föreningsrörelsen på detta område, som redan pågår. Därest distriktet göras så stora, som i propositionen föreslås, torde konsulentverksamheten ej kunna bli tillräckligt effektiv och gagnelig, varjämte resekostnaderna ofta nog kunna bliva oskäligt höga. Såsom exempel på oformligt stora distrikt vill jag nämna det i lantbruksstyrelsens förslag såsom n:o 3 betecknade, som omfattar Kronobergs och Jönköpings samt Kalmar läns södra del, vidare n:o 5, omfattande Örebro, Västmanlands och Värmlands län, n:o 9 med Södermanlands, Uppsala, Stockholms och Gotlands län, samt n:o 10 med Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län.

Jag anser sålunda, att det begärda anslaget för 13 konsulenter bör beviljas, men att vid landets indelning i konsulentdistrikt den av jordbruksutredningen uppgjorda planen bör följas, och att konsulenttjänster för kommande år böra tillsättas i de distrikt, där efter Kungl. Maj:ts prövning det starkaste behovet gör sig gällande.

Vad vidare angår konsulenternas resebidrag, så har jordbruksutredningen ansett, att, för att konsulenterna skola erhålla tillräcklig rörelsefrihet och kunna besöka mejerierna utan att vara särskilt kallade, det vore synnerligen önskvärt, att härför erforderliga resebidrag utginge av statsmedel, varvid ett belopp av 2,000 kronor borde beräknas per konsulent och år. Lantbruksstyrelsen förmenar detta vara principiellt betänkligt, enär det hittills ansetts, att utgifter av detta slag skola täckas av sällskapetets allmänna anslag. Därjämte har lantbruksstyrelsen ställt sig tveksam i fråga om lämpligheten av att konsulent utan därom gjord framställning skulle äga regelbundet inspektera ett distrikts mejerier annat än efter anmodan av Svenska smörprovningarna. Enligt min mening är det dock både önskligt och behöfligt att konsulenterna erhålla denna ökade frihet i fråga om resor och hela verksamhetens bedrivande. Konsulenten kommer då att känna ett vidgat ansvar för mejerihanteringen inom sitt distrikt, mejerierna komma att oftare besökas och resorna kunna planläggas vida bättre och även bliva billigare än om konsulenterna endast besöka mejerier, dit de kallats eller beordrats, men därvid kanske resa förbi närliggande mejerier, som det eljest lämpat sig väl att besöka. Kungl. Maj:t har nu föreslagit anvisande av ett förslagsanslag av 5,000 kronor för första halvåret 1931, att utbetalas genom Svenska smörprovningarna. Jag anser att därutöver bör anvisas för samma tid ett belopp av 8,000 kronor, som bör utgå såsom statsbidrag att utbetalas genom de hushållningssällskap, som anställt mejerikonsulenter. Beloppet har beräknats efter en total resekostnad av 2,000 kronor om året för varje konsulent, men med avdrag för vad Kungl. Maj:t föreslagit skola utbetalas genom Svenska smörprovningarna.

I fråga om Svenska smörprovningarnas organisation föreslår Kungl. Maj:t anställande vid sidan av direktören av två direktörsassistenter, varav den ene skulle placeras i Göteborg med en grundlön av 7,200 kronor och den

andre i Malmö med en grundlön av 6,000 kronor. Jordbruksutredningen hade beträffande direktörsassistenten i Göteborg föreslagit en grundlön av 7,200 kronor. Denne assistent är avsedd att fungera såsom föreståndare för kontrollstationen i Göteborg med därtill hörande kyllagerhus. Han skulle därvid komma att ansvara för kontrollarbetets utövande och handhava förvaltningen av kyllagerhuset. Vid direktörens bortovaro vid semester eller tjänsteresor torde han vidare få tjänstgöra såsom direktörens ställföreträdare. Om, såsom föreslagits, smörprovningarnas ledning och huvudkontor omedelbart komma att förflyttas till Malmö, kommer direktörsassistenten i Göteborg att redan från början intaga en relativt självständig ställning och torde få maktpåliggande uppgifter vid den nya organisationens och den vidgade kontrollens genomförande liksom ock vid uppförandet av den nya kontrollstationen med kyllagerhus. Det synes mig därför, att lönen ej bör sättas lägre än 7,200 kronor, varvid även bör beaktas, att, om lönen sättes för lågt, svårigheter kunna uppstå att förvärva eller behålla en dugande och för tjänsten lämpad person.

På grund av vad ovan anförts hemställes,

att, vid fördelandet av det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget å 67,000 kronor såsom bidrag till avlönande av 13 mejerikonsulenter, den i jordbruksutredningens betänkande III av den 6 februari 1930 föreslagna indelningen av landet i distrikt följes, varvid Kungl. Maj:t avgör, i vilka distrikt konsulenter i första hand böra tillsättas,

att för bestridande av mejerikonsulenternas resor, utöver av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, måtte anvisas ett belopp av 8,000 kronor, att utgå till de hushållningssällskap, som anställt mejerikonsulenter, samt

att grundlönen för den föreslagne direktörsassistenten hos Svenska smörprovningarna med placering i Göteborg fastställes till 7,200 per år.

Stockholm den 9 april 1930.

B. v. Stockenström.
